

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
SANT GADGE BABA AMRAVATI UNIVERSITY, AMRAVATI

मानवविज्ञानशाखा
(Faculty of Humanities)

(Syllabus for As Per National Education Policy -NEP-2020)

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार अभ्यासक्रम

Three Years/four years Bachelor's Degree Programme
Degree of Bachelor of Arts

(B.A. Semester-V & VI Level – 5.0)

बी. ए. तृतीय वर्ष सत्र 5 व सत्र 6

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor –Sanskrit Language
(संस्कृत भाषा)
(DSC-Code 659)

संस्कृत भाषा अभ्यास मंडळ

Effective from Academic year -2026-27

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati
Faculty: Humanities - Discipline /Subject - Sanskrit Language
Teaching & Learning Scheme: For the Degree of Bachelor of Arts with Major/ Minor - Sanskrit Language (संस्कृत भाषा)

(Three / Four Years **Bachelor's Degree Programme**)

B. A. Third Year -Semester - V (NEP) Level - 5.5

Mode of Teaching	Ver. No	The Vertical	Type of course	Course Code	Course name	Credits	Workload (Hrs./Week)	Vertical Workload (Hrs./Week)	Marks /Examination		
									External	Internal	Total
Class Room Teaching /Lab Work (Practical)/Outdoor/Field	a	Major-DSC Sanskrit Language	Theory-VII	659208	महाकाव्यपरिचयः कालिदासरचितम् रघुवंशम् पञ्चमसर्गः(सूक्ष्माध्ययनम्) षष्ठसर्गः(स्थूलवाचनम्)।	4	4	12	60	40	100
			Theory-VIII	659209	गद्यकाव्यपरिचयः बाणभट्टविरचिता कादम्बरी शुकनासोपदेशः ।	4	4		60	40	100
		Major Elective Sanskrit Language (Students Select Any one)	Theory-EL-(A)	659210	खण्डकाव्यम् - कालिदासविरचितम् मेघदूतम् पूर्वमेघः।	4	4		60	40	100
			Theory-EL-(B)	659211	अर्वाचीनसंस्कृतसाहित्यम् पण्डिताक्षमादेवी-रावविरचितम् तुकारामचरितम् प्रथमसर्गः।						
	b	Minor DSC- Sanskrit Language	Theory-V	659253	गद्यपद्यपरिचयः - संस्कृतसोपानम् भाग 3	4	4	4	60	40	100
	d	VSC (Corresponding to Major Sanskrit Language)	Theory-IV	659274	लिपिपरिचयः संस्कृत अभिलेखवाचनम् च।	2	2	4	30 (College level Exam) +20 (Internal)	20	50
		SEC (Basket)	Theory-III	659278	संस्कृतभाषाकौशलम् लेखनकौशलम्	2	2		30 (College level Exam) +20 (Internal)	20	50
	f	FP/CES	Project-III	659288	Field Projects/Community Engagement & Services (CEP) – phase -III	2	4	4	--	50	50
	*	*Special Theory	*Special Theory	--	Foundation of Artificial Intelligence	2	2	2	-	30+20	50
		Total				22+2					600

** Implementation of the Course of “Foundation of Artificial Intelligence” for the U.G. Programmes Under all the faculties.

As per Extra-Ordinary Notification No. 241/2025 of SGBAU, dated 24/12/2025. Students will earn grade from written examination marks conducted by the concerning college.

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati

Faculty: Humanities – Discipline /Subject - Sanskrit Language

Teaching & Learning Scheme: For the Degree of Bachelor of Arts with Major/ Minor - Sanskrit Language (संस्कृत भाषा)

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

B. A. Third Year-Semester -VI (NEP) Level - 5.5

Mode of Teaching	Ver. No	The Vertical	Type of course	Course Code	Course name	Credits	Workload (Hrs./Week)	Vertical Workload (Hrs./Week)	Marks /Examination		
									External	Internal	Total
Class Room Teaching /Lab Work (Practical)/Outdoor/Field	a	Major-DSC Sanskrit Language	Theory-IX	659212	वैदिकसाहित्यपरिचयः – वैदिकसाहित्यम् वैदिकसाहित्यस्य इतिहासः च।	4	4	12	60	40	100
			Theory-X	659213	कालिदासरचितम् अभिज्ञानशाकुन्तलम्।	4	4		60	40	100
		Major Sanskrit Language Elective (Select Any one)	Theory-EL-(C)	659214	खण्डकाव्यम् - कालिदासविरचितम् मेघदूतम् उत्तरमेघः।	4	4		60	40	100
			Theory-EL-(D)	659215	कर्णभारम् ऊरुभङ्गम् च।						
	b	Minor-DSC-Sanskrit Language	Theory-VI	659254	गद्यपद्यपरिचयः – संस्कृतसोपानम् भाग 3	4	4	4	60	40	100
	d	VSC (Corresponding to Major) Sanskrit Language	Theory-V	659275	Sanskrit E Content परिचयः।	2	2	2		30 (College level Exam) +20 (Internal)	50
	f	Internship/ Apprenticeship	Internship /OJT	659291	इंटरशिप /OJT	4	8	8	-	-	-
		Total				22					450

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

Discipline/ Subject – Sanskrit Language
Three / Four Years Bachelor's Degree Programme
For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम
B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5
Vertical – a

Major DSC (VII) Language / - DSC संस्कृत भाषा
Course Code - 659208

Course Title - Major - DSC (Theory - VII) - महाकाव्यपरिचयः कालिदासरचितम् रघुवंशम्

पञ्चमसर्गः(सूक्ष्माध्ययनम्) षष्ठसर्गः(स्थूलवाचनम्)।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester - V	5.5	a- Major DSC VII Sanskrit Language	659208	Major- DSC (Theory- VII) महाकाव्यपरिचयः कालिदासरचितम् रघुवंशम् पञ्चमसर्गः(सूक्ष्माध्ययनम्) षष्ठसर्गः(स्थूलवाचनम्)।	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्यांची लक्षणे व वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 3) कालिदासाच्या महाकाव्यांची शैली व भाषासौन्दर्याची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्यांचे महत्त्व अवगत करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्यांची लक्षणे व वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 3) कालिदासाच्या महाकाव्यांची शैली व भाषासौन्दर्याची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्यांचे महत्त्व अवगत करून देणे.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - रघुवंशम् – रा. ग. बोरवणकर, वरदा प्रकाशन, पुणे			
रघुवंशम् – डॉ. स्वानंद पुंड, अविरत प्रकाशन, जळगांव			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	रघुवंशम्। सर्ग 5 श्लोक 1 ते 20	10	10
Unit-II	रघुवंशम्। सर्ग 5 श्लोक 21 ते 40	10	10
Unit-III	रघुवंशम्। सर्ग 5 श्लोक 41 ते 60	10	10
Unit-IV	रघुवंशम्। सर्ग 5 श्लोक 61 ते 76	10	10
Unit-V	रघुवंशम्। सर्ग 6 श्लोक 1 ते 43	10	10
Unit-VI	रघुवंशम्। सर्ग 6 श्लोक 44 ते 86	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1) घटक 1 वर चार पैकी दोन श्लोकांचे भाषान्तर.	10
	2) घटक 1 ते 4 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15
	3) घटक 1 व 4 वर 4 पैकी 2 टिपा	10
	4) घटक 2 ते 4 वर 4 पैकी 2 संदर्भासह स्पष्टीकरण	10
	5) घटक 5 व 6 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5

Vertical - a

Major- DSC (VIII) Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा

Course Code - 659209

Course Title - Major DSC - (Theory- VIII) - गद्यकाव्यपरिचयः बाणभट्टविरचिता कादम्बरी

शुक्रनासोपदेशः।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -V	5.5	A-Major DSC VIII Sanskrit Language	659209	Major DSC - (Theory- VIII) गद्यकाव्यपरिचयः बाणभट्टविरचिता कादम्बरी - शुक्रनासोपदेशः	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यकाव्यांची लक्षणे व वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 3) बाणभट्टाच्या गद्यकाव्यांची शैली व भाषासौन्दर्याची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यकाव्यांचे महत्त्व अवगत करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यकाव्यांचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यकाव्यांची लक्षणे व वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 3) बाणभट्टाच्या गद्यकाव्यांची शैली व भाषासौन्दर्याची ओळख होईल.. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यकाव्यांचे महत्त्व अवगत होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - शुकनासोपदेशः - चौखम्भा प्रकाशन, वाराणसी			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I Unit-II	संस्कृतगद्यकाव्याचे लक्षण व स्वरूप, शुकनासोपदेशः। तात चन्द्रापीड ----राज्यविषविकारतन्द्रीप्रदा राजलक्ष्मीः।	20	10
Unit-III	शुकनासोपदेशः। आलोकयतु तावत् ---- मनश्चिनमुन्मत्तमिवोपहसति ।	10	10
Unit-IV	शुकनासोपदेशः। परस्परविरुद्धञ्चेन्द्रजालमिव दर्शयन्ती ---- अकुलीक्रियमाणा विह्वलतामुपयान्ति।	10	10
Unit-V	शुकनासोपदेशः। ग्रहरिव गृह्यन्ते ----- इत्येतावदभिधायोपशशाम।	10	10
Unit-VI	बाणभट्टाचा काळ, व्यक्तित्व, साहित्यकृती, शैली, संस्कृतगद्यसाहित्यातील बाणभट्टाचे स्थान व महत्त्व	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1)घटक 1 ते 3 वर चार पैकी दोन गद्य उताऱ्यांचे भाषान्तर.	10
	2) घटक 1 ते 3 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15
	3) घटक 4 ते 6 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15
	4)घटक 4 ते 6 वर 4 पैकी 2 संदर्भासह स्पष्टीकरण	10
	5) घटक 1 व 6 वर 4 पैकी 2 टिपा	10
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान
For the Degree of Bachelor of Arts
B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5
Vertical - a
Major-Elective Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा
Course Code – 659210

Course Title - Major ELECTIVE - (A) (Theory) - खण्डकाव्यम् - कालिदासविरचितम् मेघदूतम्
पूर्वमेघः।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -V	5.5	a-Major ELECTIVE -(A) Sanskrit Language	659210	Major Elective –(A) (Theory) खण्डकाव्यम् - कालिदासविरचितम् मेघदूतम् पूर्वमेघः	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक – 1. मेघदूतम् – संपादक डॉ. स्वानंद पुंडे, 2. मेघदूतम् – डॉ. भाग्यश्री भलवत्कर, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगांव			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 1 ते 10	10	10
Unit-II	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 11 ते 20	10	10
Unit-III	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 21 ते 30	10	10
Unit-IV	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 31 ते 40	10	10
Unit-V	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 41 ते 50	10	10
Unit-VI	मेघदूतम् पूर्वमेघः 51 ते 63	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	घटक 1 ते 3 वर आधारित 5 पैकी 3 श्लोकांचा अनुवाद.	15 गुण
	घटक एक ते सहा वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	15 गुण
	घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासहित स्पष्टीकरण	10 गुण
	घटक 1 ते 3 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5

Vertical - a

Major-Elective Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा

Course Code – 659211

Course Title - Major ELECTIVE- (B) (Theory) - अर्वाचीनसंस्कृतसाहित्यम्

पण्डिताक्षमादेवीरावविरचितम् तुकारामचरितम् प्रथमसर्गः।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -V	5.5	a-Major ELECTIVE-(B) Sanskrit Language	659211	MAJOR ELECTIVE-(B) - (Theory) अर्वाचीनसंस्कृतसाहित्यम् पण्डिताक्षमादेवीरावविरचितम् तुकारामचरितम् प्रथमसर्गः	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण - लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील अर्वाचीन महाकाव्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत अर्वाचीन महाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना तुकारामचरितम् च्या आधारे अर्वाचीनसाहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना क्षमादेवारावांच्या काव्यभाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील अर्वाचीन महाकाव्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत अर्वाचीन महाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना तुकारामचरितम् च्या आधारे अर्वाचीनसाहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना क्षमादेवारावांच्या काव्यभाषाशैलीचा परिचय होईल

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक – 1. तुकारामचरितम् – अनुवाद तथा व्याख्या – प्रो. पराग जोशी, कविकुलगुरु कालिदाससंस्कृत विश्वविद्यालयः, रामटेकम्, नागपुर			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	तुकारामचरितम् प्रथम सर्गः श्लोक 1 ते 11	10	10
Unit-II	तुकारामचरितम् प्रथम सर्गः श्लोक 12 ते 22	10	10
Unit-III	तुकारामचरितम् प्रथम सर्गः श्लोक 23 ते 33	10	10
Unit-IV	तुकारामचरितम् प्रथम सर्गः श्लोक 34 ते 44	10	10
Unit-V	तुकारामचरितम् प्रथम सर्गः श्लोक 45 ते 55	10	10
Unit-VI	तुकारामचरितम् प्रथम सर्गः श्लोक 56 ते 67	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	घटक 1 ते 3 वर आधारित 5 पैकी 3 श्लोकांचा अनुवाद	15 गुण
	घटक एक ते सहा वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	15 गुण
	घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासहित स्पष्टीकरण	10 गुण
	घटक 1 ते 3 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5

Vertical b –

Minor DSC – (V) Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा

Course Code - 659253

Course Title - Minor DSC - (Theory V) - गद्यपद्यपरिचयः संस्कृतसोपानम् भाग 3

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -V	5.5	B Minor DSC Sanskrit Language	659253	Minor - DSC (Theory V) गद्यपद्यपरिचयः संस्कृतसोपानम् भाग 3	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - संस्कृतसोपानम् भाग 1 – परिमल प्रकाशन, पुसद			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	प्रज्ञाचक्षुः गुलाबराव महाराजः। सङ्गणकविज्ञाने संस्कृतरचनानां महत्त्वम्।	10	10
Unit-II	श्वेतकेतु आरुणीकथा ।	10	10
Unit-III	एषा सा आगता।	10	10
Unit-IV	उमाबटुसंवादः ।	10	10

	महिल्लोनतिः।		
Unit-V	वैदिकशान्तिमन्त्राणि ।	10	10
Unit-VI	कलिविडम्बनम् ।	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1)घटक 1वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	2) घटक 2 व 3 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	3) घटक 4 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	4) घटक 5 व सहा 6 दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	5) घटक 1 ते सहा वर 5 पैकी 3 टिपा.	12 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5

VSC (IV)- Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा

Course Code - 659274

Course Title – VSC - Theory-IV – लिपिपरिचयः संस्कृतअभिलेखवाचनम् च ।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -V	5.5	D VSEC Sanskrit Language	659274	Theory-IV लिपिपरिचयः संस्कृतअभि लेखवाचनम् च ।	2	2	2	30	30 (College level Exam) +20 (Internal) = 50

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) प्राचीन भारतीय प्रमुख लिपीविषयी विद्यार्थ्यांना माहिती करून देणे. 2) ब्राह्मीलिपि उत्पत्ती, महत्त्व व वर्णपरिचय विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 3) संस्कृत अभिलेखवाचनकौशल्य विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 4) हस्तलिखितांच्या दृष्टीने लिपींचे महत्त्व व या क्षेत्रातील संधींचे विद्यार्थ्यांना ज्ञान करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) प्राचीन भारतीय प्रमुख लिपीविषयी विद्यार्थ्यांना माहिती होईल. 2) ब्राह्मीलिपि उत्पत्ती, महत्त्व व वर्णपरिचय विद्यार्थ्यांना अवगत होईल. 3) संस्कृत अभिलेखवाचनकौशल्य विद्यार्थ्यांना अवगत होईल.. 4) हस्तलिखितांच्या दृष्टीने लिपींचे महत्त्व व या क्षेत्रातील संधींचे विद्यार्थ्यांना ज्ञान होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	प्राचीन भारतीय प्रमुख लिपि, हस्तलिखितांच्या दृष्टीने लिपींचे महत्त्व व या क्षेत्रातील संधी, ब्राह्मीलिपी उत्पत्ती व महत्त्व,	05	05
2	ब्राह्मीलिपीवर्णपरिचय व लेखन अभ्यास	15	15
3	ब्राह्मीलिपीवर्णपरिचय व लेखन अभ्यास		

4	निवडक अभिलेखांचे वाचन व महत्त्व - जुनागढ येथील रुद्रदामनाचा शिलालेख, समुद्रगुप्ताचा प्रयाग येथील स्तम्भलेख (प्रयागप्रशस्ति:), कुमारगुप्ताचा मन्दसौर अभिलेख	10	10
---	--	----	----

संदर्भग्रंथ

1. भारतीय महान ब्राह्मीलिपी – अब्दुल वहिद, नोशन प्रेस, 2024
2. आओ ब्राह्मीलिपि सिखें – डॉ. प्रदीप शाळीग्राम मेश्राम, सम्यक् प्रकाशन 2022
3. भारतीय पुरालिपि – राजवली पांडे, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद, 1978
(https://ia800807.us.archive.org/12/items/in.ernet.dli.2015.350202/2015.350202.Bhartiya-Puralipi_text.pdf)
7. प्राचीन भारतीय लिपिमाला – पं. गौरीशंकर ओझा. मोतीलाल बनारसीदास प्रकाशन, नईदिल्ली,
(https://www.rarebooksocietyofindia.org/book_archive/196174216674_10155530170781675.pdf)

मूल्यमापन / Evaluation

गुण विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन - एकूण गुण = 50	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 व 2 वर टिपा लिहा. 3 पैकी 1	05 गुण
	2. अ) ब्राह्मीलिपिवर्णलेखन 10 पैकी 5	05 गुण
	आ) ब्राह्मी वर्णांचे (20 पैकी 10) देवनागरीत रूपान्तर करा.	10 गुण
	3. घटक 4 वर अभिलेखांवर 3 पैकी 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न	10 गुण
	Total	30 गुण
	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5

Vertical - f

Field Projects/Community Engagement & Services (CEP)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Credits	Teaching Hours (per week)	Max Marks
B. A. Semester V	5.5	f– FP/CES Sanskrit Language	659288	Field Projects/Community Engagement & Services (CEP) – phase -III	2	4	50

संशोधन प्रकल्पाच्या संदर्भात आवश्यक बाबी ---

1. विद्यार्थ्याने आपले विभाग प्रमुख किंवा विषय शिक्षक यांच्याशी चर्चा करून फील प्रोजेक्ट किंवा सीईटीचा विषय निश्चित करावा.
2. विषयाचे प्राध्यापक विद्यार्थ्यांचे मार्गदर्शक असतील.
3. विषय संस्कृत भाषा, संस्कृत कवी, साहित्यकार, साहित्यकृती, संस्कृतशिक्षण-प्रशिक्षण, संस्कृतच्या क्षेत्रातील समस्या, आव्हाने, संधी आदिविषयांशी निगडित असावा.
4. फिल्ड प्रोजेक्टमध्ये किंवा सीईपी अहवालामध्ये - प्रस्तावना, ध्येय, उद्दिष्टे, गृहीतके, संशोधन पद्धती, प्रकरणे व निष्कर्ष यांचे आवश्यक ते विवेचन असावे.
5. फिल्ड प्रोजेक्ट किंवा सीईटीचा अहवाल तयार झाल्यानंतर विद्यार्थ्याने त्याचे सादरीकरण करणे आणि मौखिक परीक्षा देणे अनिवार्य आहे.

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- VI (NEP) Level – 5.5

Vertical a

Major DSC (IX)- Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा

Course Code - 659212

Course Title - Major DSC - (Theory- IX) - वैदिकसाहित्यपरिचयः – वैदिकसाहित्यः

वैदिकसाहित्यस्य इतिहासः च।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -VI	5.5	A Major DSC IX Sanskrit Language	659212	Major DSC - (Theory -IX) वैदिकसाहित्यपरिचयः – वैदिकसाहित्यः वैदिकसाहित्यस्य इतिहासः च।	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण - लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना वैदिकसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना वैदिकसाहित्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 3) वैदिकसाहित्याची शैली व भाषासौन्दर्याची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना वैदिकसाहित्याचे महत्त्व अवगत करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना वैदिकसाहित्याचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना वैदिकसाहित्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 3) वैदिकसाहित्याची शैली व भाषासौन्दर्याची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना वैदिकसाहित्याचे महत्त्व अवगत होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	ऋग्वेद सूक्त – 10.125 (वाक्सूक्त) , अथर्ववेद – मेधाजननसूक्त (1 काण्ड.1 सूक्त.)	10	10
Unit-II	केनोपनिषद खण्ड 3 व 4 (उमा हैमवती कथा)	10	10
Unit-III	वैदिक साहित्याचा इतिहास – वैदिक साहित्याची रूपरेषा	10	10

	1. ऋग्वेदसंहितेची विभागणी 2. सामाजिक स्थिती		
Unit-IV	वैदिक साहित्याचा इतिहास 1. ऋग्वेदीय देवता – इन्द्र, अग्नि, वरुण, उषा, सोम, 2. सामवेद	10	10
Unit-V	- यजुर्वेद - अथर्ववेदातील सूक्तांचे प्रमुख विषय	10	10
Unit-VI	- ब्राह्मणग्रंथ – 1. पुराकथापरिचय (च्यवनभार्गवकथा, शुनःशेषकथा) (मराठी सारांश) - आरण्यके आणि उपनिषदे – 1. उपनिषदातील विचार - तैत्तिरीय उपनिषदातील शिक्षावल्ली (मराठी सारांश) 2. कथापरिचय – नचिकेत-यमकथा व श्वेतकेतूआरुणीकथा (मराठी सारांश)	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 व 2 वर 2 पैकी 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न	12
	2. घटक 3 व 4 वर 2 पैकी 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न	12
	3. घटक 5 व 6 वर 2 पैकी 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न	12
	4. घटक 1 ते 3 वर 4 पैकी 2 टिपा	12
	5. घटक 4 ते 6 वर 4 पैकी 2 टिपा	12
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण
संदर्भ ग्रंथ - 1) केनोपनिषद – स्वामी योगात्मनंद, प्रकाशक- रामकृष्ण मठ, नागपुर 2) भारतीय साहित्याचा इतिहास भाग 1 – सौ सिन्धु डांगे, महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथ निर्मिती मंडळासाठी, मंगल प्रकाशन, नागपुर. 3) ऋग्वेदाचे मराठी भाषान्तर – सिद्धेश्वरशास्त्री चित्राव 4) अथर्ववेदाचे मराठी भाषान्तर – सिद्धेश्वरशास्त्री चित्राव		

5) तैत्तिरीयोपनिषदार्थ – विष्णु वामन बापटशास्त्री

6) <https://archive->

[org.translate.google/details/20190914_20190914_1457/page/n1/mode/2up? x tr sl=en& x tr tl=hi& x tr hl=hi& x tr pto=tc& x tr hist=true](https://archive.org/translate.google/details/20190914_20190914_1457/page/n1/mode/2up?x_tr_sl=en&x_tr_tl=hi&x_tr_hl=hi&x_tr_pto=tc&x_tr_hist=true)

7) https://www.nios.ac.in/media/documents/bgp/Secondary_Hindi/Veda_Adhyayan_245/245_book1/245_Book1_L14.pdf

8) [https://archive-org.translate.google/details/3222774TaittiriyaUpanishadInMarathi? x tr sl=en& x tr tl=mr& x tr hl=mr& x tr pto=tc](https://archive-org.translate.google/details/3222774TaittiriyaUpanishadInMarathi?x_tr_sl=en&x_tr_tl=mr&x_tr_hl=mr&x_tr_pto=tc)

9) https://ia802906.us.archive.org/13/items/Atharvaved1/Atharvaved-I_text.pdf

10) अथर्ववेद का सुबोधभाष्य भाग 1 – डॉ. श्रीपाद दामोदर सातवळेकर, स्वाध्याय मंडल, पारडी जि. बलसाड

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान
For the Degree of Bachelor of Arts
B. A. Semester- VI (NEP) Level – 5.5
Vertical - a
Major DSC- (X) Sanskrit Language -DSC संस्कृत भाषा
Course Code - 659213

Course Title – Major DSC - (Theory -X) - कालिदासरचितम् अभिज्ञानशाकुन्तलम्।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -VI	5.5	a- Major DSC Sanskrit Language	659213	Major - DSC (Theory-X) कालिदासरचितम् अभिज्ञानशाकुन्तलम्।	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकला यांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना अभिज्ञानशाकुन्तलम् च्या आधारे कालिदासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कलिदासाचे साहित्य, भाषाशैली चा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकला यांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना अभिज्ञानशाकुन्तलम् च्या आधारे कालिदासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना कलिदासाचे साहित्य, भाषाशैली चा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - अभिज्ञानशाकुन्तलम्, रा. शं. वाळिंबे, सुयोग प्रकाशन, अमरावती			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	महाकवी कालिदास विरचित अभिज्ञान शाकुन्तलम् अंक 1	10	10
Unit-II	महाकवी कालिदास विरचित अभिज्ञान शाकुन्तलम् अंक 2 व 3	10	10
Unit-III	महाकवी कालिदास विरचित अभिज्ञान शाकुन्तलम् अंक 4	10	10

Unit-IV	महाकवी कालिदास विरचित अभिज्ञान शाकुन्तलम् अंक 5	10	10
Unit-V	महाकवी कालिदास विरचित अभिज्ञान शाकुन्तलम् अंक 6	10	10
Unit-VI	महाकवी कालिदास विरचित अभिज्ञान शाकुन्तलम् अंक 7	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 ते 3 वर 3 पैकी 2 श्लोकांचा अनुवाद	10
	2. घटक 1 ते 6 वर 2 पैकी 1 अंकांचे रसग्रहण	15
	3. घटक 1 ते 6 वर 2 पैकी 1 व्यक्तिचित्रण	15
	4. घटक 1 ते 6 वर 4 पैकी 2 टिपा	10
	5. घटक 1 ते 6 वर 4 पैकी 2 संदर्भासह स्पष्टीकरण	10
		60
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

B. A. Semester- VI (NEP) Level – 5.5

Vertical a

Major Elective -Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा

Course Code – 659214

Course Title - Major ELECTIVE - (C) (Theory) - खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम्

मेघदूतम् उत्तरमेघः)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -VI	5.5	a-Major ELECTIVE -(C) Sanskrit Language	659214	Major Elective – (C) (Theory) खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम् मेघदूतम् उत्तरमेघः)	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक – 1. मेघदूतम् – संपादक डॉ. स्वानंद पुंडे,			
2. मेघदूतम् – डॉ. भाग्यश्री भलवत्कर, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगांव			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 1 ते 9	10	10
Unit-II	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 10 -18	10	10
Unit-III	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 19 ते 27	10	10
Unit-IV	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 28 ते 36	10	10
Unit-V	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 37 ते 45	10	10
Unit-VI	मेघदूतम् उत्तरमेघः 46 ते 54	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	घटक 1 ते 3 वर आधारित 5 पैकी 3 श्लोकांचा अनुवाद.	15 गुण
	घटक एक ते सहा वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	15 गुण
	घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासहित स्पष्टीकरण	10 गुण
	घटक 1 ते 3 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

B. A. Semester- VI (NEP) Level – 5.5

Vertical a

Major Elective -Sanskrit Language / - संस्कृत भाषा

Course Code – 659215

Course Title - Major ELECTIVE - (D) (Theory) - कर्णभारम् ऊरुभङ्गम् च

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -VI	5.5	a Major ELECTIVE - (D) Sanskrit Language	659215	Major Elective – (D) (Theory) – कर्णभारम् ऊरुभङ्गम् च	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील नाटकेतर रूपकांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाटकेतर रूपकांचा लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना उपरोक्त रूपकांच्या आधारे भासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भासाच्या भाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील नाटकेतर रूपकांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाटकेतर रूपकांचा लक्षणांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना उपरोक्त रूपकांच्या आधारे भासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भासाच्या भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक – भासनाटकचक्रम् – डॉ. सुधाकर मालवीय, चौखम्भा प्रकाशन, वाराणसी			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	कर्णभारम्	10	10
Unit-II	कर्णभारम्	10	10
Unit-III	कर्णभारम्	10	10
Unit-IV	ऊरुभङ्गम्	10	10
Unit-V	ऊरुभङ्गम्	10	10

Unit-VI	ऊरुभङ्गम्	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 ते 3 वर आधारित 4 पैकी 2 श्लोकांचा अनुवाद	10
	2. घटक 1 ते 3 वर आधारित 2 पैकी 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न	10
	3. घटक 1 ते 3 वर आधारित 4 पैकी 2 टिपा	10
	4. घटक 4 ते 6 वर आधारित 4 पैकी 2 श्लोकांचा अनुवाद	10
	5. घटक 4 ते 6 वर आधारित 2 पैकी 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न	10
	6. घटक 4 ते 6 वर आधारित 4 पैकी 2 टिपा	10
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- VI (NEP) Level – 5.5

Vertical b

Minor DSC (VI) -Sanskrit Language – DSC संस्कृत भाषा

Course Code - 659254

Course Title - Minor DSC - (Theory- VI) - गद्यपद्यपरिचयः संस्कृतसोपानम् भाग 3

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -VI	5.5	b – Minor DSC Sanskrit Language	659254	Minor - DSC (Theory - VI) गद्यपद्यपरिचयः संस्कृतसोपानम् भाग 3	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - संस्कृतसोपानम् भाग 1 – परिमल प्रकाशन, पुसद			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	अन्योक्तयः। शरीरमेवातयनं सुखस्य।	10	10
Unit-II	नवरसवर्णनम्।	10	10
Unit-III	स्वभावो न हि परिवर्तनीयः।	10	10
Unit-IV	सीतायाः अग्निशुद्धिः अग्निपक्षान्वितः शास्त्रज्ञः	10	10
Unit-V	राजप्रणिधिः	10	10
Unit-VI	ऋतुवर्णनम्।	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1) घटक 1 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	2) घटक 2 व 3 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	3) घटक 4 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	4) घटक 5 व सहा 6 दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	5) घटक 1 ते सहा वर 5 पैकी 3 टिपा.	12 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester-VI (NEP) Level – 5.5

Vertical d

VSC (V) – Sanskrit Language

Course Code -659275

Course Title – VSC-Theory -V – Sanskrit E Content परिचयः

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -VI	5.5	d-VSC Corresponding to Major Sanskrit Language	659275	Theory V- Sanskrit E Content परिचयः	2	2	2	30	30 (College level Exam) +20 (Internal) = 50

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	- इंटरनेटवर उपलब्ध ऑनलाईन संस्कृत संसाधनांचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना करून देणे . - संस्कृतोपयोगी ऑनलाईन शब्दकोश, ग्रंथालये, व्याकरणविषयक साहाय्य यांची माहिती करून देणे. - ब्लॉग्रायटिंग, विकिपीडियालेखन विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. - संस्कृत ॲप्स चा उपयोग व संस्कृतविषयक व्हिडिओ बनवून यूट्यूबवर अपलोड या विषयी अवगत करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	- इंटरनेटवर उपलब्ध ऑनलाईन संस्कृत संसाधनांचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना करून देणे . - संस्कृतोपयोगी ऑनलाईन शब्दकोश, ग्रंथालये, व्याकरणविषयक साहाय्य यांची माहिती करून देणे. - ब्लॉग्रायटिंग, विकिपीडियालेखन विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. - संस्कृत ॲप्स चा उपयोग व संस्कृतविषयक व्हिडिओ बनवून यूट्यूबवर अपलोड या विषयी अवगत करून देणे.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	इंटरनेटवर उपलब्ध ऑनलाईन संस्कृत संसाधने, संसाधनांचे प्रकार, त्यांचे उपयोग	7	7
2	संस्कृतोपयोगी ऑनलाईन शब्दकोश, ग्रंथालये, व्याकरणविषयक साहाय्य यांची माहिती	8	8

3	ब्लॉगिंग, विकिपीडियालेखन,	7	7
4	संस्कृत ॲप्स, संस्कृतविषयक व्हिडिओ बनवून यूट्यूबवर अपलोड करणे,	8	8

संदर्भलिंक -

- 1) <https://www.sanskritabharati.in/videos>
- 2) <https://www.sanskritfromhome.org/mobile-learning>
- 3) <https://sanskrit.uohyd.ac.in/scl/>
- 4) <https://www.sanskrit.nic.in/ebooks.php>
- 5) <https://www.learnsanskrit.cc/>
- 6) <https://www.sanskritebooks.org/>
- 7) <https://www.csu-jammu.edu.in/eLearning.php>
- 8) <https://sanskrit.nic.in/ASSP/index.html>
- 9) <https://play.google.com/store/apps/details?id=in.sanskritabharati.aabhapustakam>
- 10) <https://www.learnsanskrit.org/resources/>
- 11) https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:How_to_create_a_page
- 12) <https://support.google.com/blogger/answer/1623800?hl=en>
- 13) <https://www.youtube.com/@%E0%A4%97%E0%A5%80%E0%A4%B0%E0%A5%8D%E0%A4%B5%E0%A4%BE%E0%A4%A3%E0%A4%B5%E0%A4%BE%E0%A4%A3%E0%A5%80>
- 14) <https://sanskritprabha.blogspot.com/>
- 15) <https://sanskritpearls.blogspot.com/>
- 16) <https://bhashabodha.blogspot.com/p/study-resources.html>
- 17) <https://sanskritstudy.blogspot.com/>

मूल्यमापन / Evaluation

गुण विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन - एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	घटक क्रमांक 1 व 2 वर दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10 गुण
	घटक क्रमांक 3 व 4 वर दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10 गुण
	घटक क्रमांक 1 ते 4 वर चार पैकी दोन टिपा	10 गुण
	Total	30 गुण
	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- VI (NEP) Level – 5.0

Vertical - f

Internship/ Apprenticeship/OJT

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours
B. A. Semester -VI	5.0	f – Major - Sanskrit Language	659291	Internship/ Apprenticeship/ OJT	4	8	120 Hours

Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष कार्याचा अनुभव येईल . 2. प्राप्तज्ञानाचे उपयोजन करण्याची पात्रता विकसित होईल. 3. प्रत्यक्षकार्यातून व्यावहारीक भाषिक कौशल्ये प्राप्त होतील. 4. प्रकाशने, संस्कृत शैक्षणिक संस्था, मुद्रितशोधन, यासारख्या ठिकाणी प्रत्यक्ष कार्याचा अनुभव घेता येईल.
---	--

इंटरनशिप करिता आवश्यक बाबी

1. संस्कृत शैक्षणिक संस्था, प्रकाशन संस्था, संस्कृत पाठशाळा, संस्कृत मठ, ग्रंथालये (संस्कृतविभाग), संस्कृतसंबंधित स्वयंसेवी संघटना, हस्तलिखितसंग्रहालये, आदी ठिकाणी विद्यार्थी इंटरनशिप करू शकतो.
2. मुद्रितशोधन, प्रशिक्षण, हस्तलिखित जतन आणि संरक्षण, शैक्षणिककार्य व संबंधित साधने तयार करणे, ग्रंथालयातील संस्कृत पुस्तकांचे जतन व संगोपन, पाठशाळेत विविध उपक्रमात सहभाग व कार्य, संस्कृत मठातून होणाऱ्या विविध उपक्रमात सहभाग व कार्य, संस्कृतसंबंधित स्वयंसेवी संस्थांतून विविध प्रशिक्षण व संस्कृत प्रसार प्रचारांच्या कार्याचा प्रत्यक्ष अनुभव आदी कार्यानुभव.
3. इंटरनशिपकरिता संबंधित संस्थेचे अनुमतीपत्र, इंटरनशिपचे स्वरूप, उपस्थिती पत्रक, इंटरनशिपपूर्ण झाल्याचे प्रमाणपत्र महाविद्यालयात देणे अनिवार्य आहे.
4. दैनंदिन कार्याची नोंद ठेवणे व नंतर ते महाविद्यालयात सादर करणे आवश्यक आहे.